

Universitätsbibliothek Paderborn

Evropeae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Anglia

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1671

Capvt Primvm. Campiani mors eiúsque Sociorum, ad Societatis incrementum confert, & Seminaria Anglorum auget. Testimonia virtutum in iis florentium. Reginæ in illa odium. Variis defunctus periculis ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-10773

LIBER QVARTVS.

Campiani mors eiūsque Sociorum, ad Societatis incrementum confert, & Seminaria Anglorum auget. Testimonia virtutum in iis florentium. Regina in illa odium, Variis defunctus periculis Personius ex Anglia transit in Galliam.

C A P V T P R I M V M.

IB*1* quidem Regni administratores satisfecerant plurimum, Sacerdotum trium innocentia vita ex hominum oculis famoso supplicio tollenda, se tamen adhuc abesse longius à mensura impleendi furoris reputabant, vtque ille quondam Romæ suæ, vnum esse optabat & collum & caput, vt truncari uno iectu posset innumerabilis illius populus; sic planè isti, morte Campiani Societatem I E S V totam; Sceruini, Anglorum Seminarium Romanum; Brianti, Remense, periisse optassent; qua sola triplici ab sodalitate, suæ hæresi metuebant. Exinde igitur in eam nullo fine exilia, minæ, proscriptiones, edicta, inquisitores, delatores, exploratores; nouæ molitionum, iudiciorum, tormentorum figuræ, latente illorum cæcitatem pulchritudine virtutis, & amoribus, quos sui mirabiles in animis excitat. Sed illos tandem euentus docuit, quæcumque adhiberent ad hoc hominum genus triplex, extirpandum, iisdem crescere ac florere. Ad Societatem quod attinet, vix tot guttas cruoris fuderat Campianus, quæ multos Anglorum vndique, omnis ætatis, & conditionis, infimis precibus eam à se petiisse testatur Personius. Ac licet non ab re, imo Alani quoque admonitu, pressa magis, quæ explicata manu, intromitterentur; qui tamen voti, facti sunt compotes fratre tam multi, vt multorum querelas mouerint, boni magis instinctu animi quæ ratione certa probables, quæ suis hoc modo priuaretur operatiis Anglia, dum se religiosæ familij addicebant, quæ tota erat iuuandæ Angliæ addicta. Vellut autem esset eorum angustior numerus qui Societatem ambibant, eos etiam noti, & familiares consiliarij ad hanc vltro vrgebant, inconsultè omnino arbitrati fore vt hoc ipso auerterentur à Societate. Nam infelicitè

feliciter admodum astuti vulgarunt, communem Catholicis omnibus, singularē esse, Iesuitarum causam, in quo sua profecto opinione falsi sunt, nec illi quicquam communi decoris decessit; & priuatæ nostræ accessit plurimum. Quod maiorem nobis inuidiam facerent (inquit Alanus ad Præpositum Aquauiam, impugnandam ceperunt Catholicam, & communem causam, ut peculiariter, & priuatim nostram; & religionem Catholicam, religionem Iesuitarum nominarunt; sic illa postrema nominant edicta, Oxfordij & Cantabrigiæ promulganda, quibus indagari iubentur sectarij religionis Iesuitarum, omnésque illic iurati adiguntur ad eos deferendos, quos vel suspicione sola didicerint Iesuitis, aut Iesuitarum religioni fauere.] Ita quidem Alanus; sed de redigendis in solitudinem, quod sperabant, Seminariis, sic idem, vestro, ait, isti Romano Collegio, & Remensi nostro, conflarent in Anglia eam celebritatem famæ conciones aduersariorum, edicta Reginæ, & Auctorum libri, ut quodd recens ad nos perscribitur, quicquid deblaterent nihil obstat, quin multi Oxonio præsertim ex Academicis fugam ad nos adornent, stentque ad illam in procinctu. Et probat aduentu illorum plus viginti, qui diebus tantum quatuordecim appulerant. Stupet Tarragonensis Episcopus, Yepes ex familia S. Hieronymi Philippo secundo à confessionibus, & concessionibus, stupet inquam, vnum præ omnibus, quæ in vexatione Angliæ plurima, & mirabilia contigerunt, adolescentulos tanti animi fuisse, ut paterno ab se abdicato lare, eiisque commodis, peregrinas, & ignotas patrias adamarent; & nullo se scribit sensu tam tenero, dulcique affici diuinæ in illos, eorumque parentes operationis tanta fide ac robore, filios suos Deo immolantes. Facile cogito, quid illi tunc sentiant, matres potissimum, quarum est in charissima pignora, natura mollior, nam denique matres sunt, cum ea sibi reuelli ex gremio sinunt, transireque in tractus exteros, per maris quidem sat nota pericula, sed longè grauissima portuum in quibus decretorum capitales poenæ à regni exitu illos arcent. Et hæc ferunt parentes, ut suis diu liberis tanquam luce orbati tristes agant; & postliminio reuersos ad hoc recipient ut cernant ob oculos occidi, secari, æterno totius familiæ cum probro Reginæ perduelles, & Regni proditores appellari, qua nulla potest à Principe, vel Regni Senatu maior ignominia inuri, si tamen habendum dedecori, quod ab hereticis infertur. Hæc F. Yepes, quibus mille Deo gratias addidisset; parentum illorum, & liberorum generositati laudes mille, si hæc ad illum deuenissent prorsus mira Doctoris Alani ad P. Agazzarium Romam scripta. [Dedit, inquit, hoc vestrum, nostrumque Collegium, postremis his annis Sacerdotes Angliæ ducentos triginta; ex quibus duodecim superiori anno necati sunt; ad quadraginta passim diuersis Regni locis in carcerem coniecti; tanto ex numero, tantisque in cruciatis, deditio nem fecit nemo præter duos tantum, quos admissi dolor, ad mentem, officiumque revocauit. Quod mirabilius, de vita illorum & moribus, nullus in lævum sermo, nulla offendio.] Sic ille ad annum 1583. ex quibus sit mihi valde credibile quod idem scripsit ad Gilbertum

E e 2

cuius fiet post amplior mentio , rescitum ex Mendoza Regis Catholi-
ci apud Elizabetham oratore; inter arcana nectendi cum ea , & Alenconij
duce coniugij fuisse , vt extermineatur Anglorum Collegium non modo
Remis, sed & Gallia vniuersa. Id si non fieret ; vitæ suæ diligenter caueret
Alanus, nec enim illi defuturas proditorum infidias. Adeò Reginam, eiūs-
que ministros angebat ille in Angliam quot annis , multorum traiectus Sa-
cerdotum , ex quo erat necesse ex duobus vnum aut dissimulando , iisque
tacitè tolerandis religionem Catholicam propagari, quam volebant stirpi-
tus euulsam ; aut iis occidendis , & Angliam , & Elizabetham, cui nihil erat
antiquius infitiae cuiasdam fama clementiæ , per Europam omnem cru-
delitatis nomine diffamari ; minus tamen priori acerbè iis sapuit discrimen
hoc alterum contemerandæ clementiæ . Nobis ergo quem nunc aggredi-
munt annus 1582. & quo vix alius illuxerat Angliae calamitosior Catholicos exhibit duodecim numero Sacerdotes, carnificis manū, cum adhuc spi-
rarent quadratim sectos, Dēoque laus, quod sparsos vbiique ab aduersariis
laqueos non plures incurrerint ; Personius maximè , quem iam in Gallia
secutum exploratores centum in Anglia sub omni saxo, indagine curiosissi-
ma requirebant. Manebat sors eadem Georgium Gilbertum nobilem iu-
uenem alias iam dictum Personij Comitem , qui se totum ac sua religioni
Catholicæ manciparat, fuitque Personij solers , & prouida cautio ne deci-
pulis caperetur, quas ei tot locis Reginæ ministri aptauerant , vt nisi fuga
vitari non possent. Tenebantur iam capti, Sotamptoniæ Comes, & Baro-
nes Pagettus, Comptonus, Vauxensis ; Treshamus præterea , Catesbyus,
Arondellus, & Poinezius, aurei calcaris Equites ; Sceldonius , Trockimor-
tonius, alij ex primario sanguine complures rei omnes eiusdem nouæ capi-
talæ hoc est Catholicæ nominis , & professionis nec tacitæ , nec dissimula-
tæ: agebant hi omnes in ærumnis molestissimi carceris ; sed erant Gilber-
to Patrum adiutori , Duci & Comiti , certa equulei , & furcæ supplicia
nisi Personius in Galliam primum , inde illum Romam transmisisset , vbi
biennio ferè post, Catholicæ hominis egregia decora , & Religiosi pariter
insignis obiit , sed illum ex Anglia soluentem, quarto post mense Rotho-
magi assecutus est Personius, vnde redditum breui meditabatur in Angliam ;
pedem tamen in illam nunquam postea retulit , vt nec inde vñquam cogi-
tationem , & curas extulerat. Sed hoc in ultimo extra illam ingressu , supi-
ce libet singularem planè diuinæ prouidentiæ tutelam in defendendis ab co-
regiorum canum tam perpetuis, tam cæcis, tam variis , tam ancipitibus in-
fidiis, vt esset omnino iis inuoluendus, si ei superior oculus non inuigilasset,
ac miris etiam , sèpenumero modis , ab eo illas auertisset ; nam minimè
omnium (quod fabulati sunt nonnulli) animi gratia , & ludens tentabat
pericula, vel simulata conformatioe incessus , vel schemate, vel intruden-
do se in penetralia palatij, breuiario sacro tam insulse lateri aptato , vt ei
coram excideret ; vel suos ipsem præstantes in compitis tanquam publi-
ci hostis vultus deformando ne posset ex iis , vt fatagebant aduersarij
agnosci ; sunt hæc & similia commenta nugatoris , argumenta iocandi ex
Personio

Personio singentis. Pedem quocumque immitteret, prætentabat quidem oculis gressum sagaciter, nec vno in loco ultra diem vnum subsistebat, ne quod saepissimè ad varios scribit, ne designaret exploratoribus quò collinearent, qui fiducia illius haud vtique sterili sed magno suo lucro intercipiendi, Catholicorum domibus oberrabant, & semel contigit ut tantum non ab iis caperetur, cum bidui moras alicubi traheret; sed nocte ultima media excitatus capitalium lictorum vocibus; sub fœno, & tegulis latuit; alias agebat paulò prolixius in Bibliotheca Doctoris Catholicus cum repente illum instinctus corripuit alicuius mali proximè instantis, nec ullis teneri amici precibus valuit ne tam præceps abiret nondum vicinum evaserat Tamesim cum adest caterua satellitij forensis, certo illumprehensura quem certo didicerat illic esse. Quæsus item est apud Protestantem ad ripam Tamesis, cum ex eius domo paulò priùs exisset; comprehensus est in vicina Briantus, de quo in superioribus diximus, sed mirabilias quod ipsi met euenit, Valsingani ministris obuiam eunti, à quibus Londini in diversorio publico seu Rosæ, seu Leonis rubri expectabatur in insidiis, vice Olbornio. Illuc cum rogarat se conferret Sacerdos Catholicus, Eduardus Resthonius, ut suo cum fratre, & nobilibus aliquot, Lancastrenibus, pars schismaticis, pars Protestantibus, communicaret de vera fide; illic Personius haud pridem fuerat cum illo eodem Sacerdote, locum notarat, & signa, & nomina; illuc ubi venisset nocte iam ad medium prouecta, sic eius animum transuersæ rerum turbarunt imagines ut licet oculis obuer-satetur domus; & menti, eius memoria; nullo tamen signo eam agnoscere; ingressus hospitium, & quærens de hospitij signo ex familiaribus, ita elus immutat, nihil minus aduertens, & corruptit nomen, ut ab iis non perciperetur, terque iam idem per vicina hospitia frustra rogauerat, cum ad prius reuersus, idemque frustra requiritans, nunquam cogitauit de reducendo tantisper pessulo quo cubiculum ad fortes hospitij semiclsum patebat. Id si fecisset, actum de illo erat; eum humi strati, homines Valsingani operiebantur, ingredienti manus illico iniectuti. Desperato-igitur inuentu ædigi quas se cernere nesciebat, noctis residuum in Catholici nobilis transagit ædibus, postridie mane, cantari se audiit rumoribus capitalitiis, inter captos ea ipsa nocte, depingique ad verum ex-vultu, persona, lineamentis, colore, conformatione totius corporis; patet factis nimirum inditiis quæ exploratores de illo ad amissim insidiabitibus fecerant, qui morarum imparientia, suo demum post medium noctem erumpentes cauo, Sacerdotem Risthonus, & cum eo prædam septem nobilium hospitum in custodiam abduxere. Meo tamen iudicio mirabilior fuit quanquam per se minorem præferat speciem Dei cura in conseruationem Personij vigilis, fides illi constanter à seruo custodita iuene, scelerato, hæretico, paupere, & Prædicantis pauperis filio. Huic Roberto Alfeldo nomen, fama olim viarum grassatoris, mores Caluinitæ parentis moribus peiores, inhumanus animus, & ferox, robustum corpus & mobile. Hunc frater Catholicus, & admodum pius, persuasit:

Ec 3.

quoque Catholicum fieri, Remos iturus, ut Sacerdos factus rediret in Angliam, inde saluti animarum se totum datus, Personio obtulit, enixè rogans ne grauaretur in seruum admittere, ducemque itinerum, vadem se pro illo, caputque obligans fore ipsi fidelem, & arcani cuiusvis iniuiolabiliter tenacem. De Patris Caluinismo & ministerio prædicantis, perditissimis item germani moribus penitus siluit, omnino persuasus, familiaritate Personij, verbis & exemplo, transformandum illico in hominem alterum, qualem ipse optasset Personius, qui dolo captus innocentis, admisit hominem, & ante omnia reconciliatum cum Ecclesia & Deo, per sacram exhomologesim Sacerdoti Catholico factam, deinceps illum non pro seruo, sed pro comite, germano, vitae fido custode, latebratum ac secretorum omnium habuit. Maximè ut vidit (sincerè fortassis) religiosis operibus, & precationi, & sacramentorum usui deditum: quem vetus sua, vel præsens Patris, hæretici, egentis, leuitarum hostis improbitas perpulisset ad indicandum Personium qui toto Regno inuestigabatur, eiisque caput venale Cæcilio, Vvalsingano, Optono & similibus dandum, magnis erat in omnem & suam, & parentis vitam ditandus commodis; sed hanc dum esset in Anglia, & posset cogitationem diuina bonitas ab eo auertit. Reuersus in Angliam scelestus Vvalsingano se totum venalem; cunctaque addixit Catholicorum recondita, & arcana, demumque sanguinem fratris Sacerdotis cui & animæ vitam infelix debebat, & corporis. Sic Deus Personum Ministris Regiis subduxit, & missionem Angliæ sanguine Campani, & concionibus; Personij sudoribus, atque industria; illius tredecim mensibus, huius annis triginta stabiliuit, difficiili tamen de prærogatiua meritotum inter utrumque iudicio.

Angliam